

Ikkee tullee, vuan vanahaks ei tarvihe tulla

Siitä se sitten alkoi

Vuonna 1901 lähti Iisalmen kaupungista useita nuoria miehiä Minnesotan kuparikaivoksille töihin. Niin myös Pekka Pietikäinen (s.1876) lähti rapakon taakse etsimään onneaan.

Kaivosruokalaa piti Kiuruvedeltä kotoisin olevan lida Väisäsen (s.1885) sisko. Vuonna 1905 sisar kirjoitti lidalle kirjeen ja pyysi häntä tulemaan kaveriksi ruokalan töihin. Niin lähti myös 20-vuotias upea neito lida maailmalle. Hän sai paikan ruokalan tarjoilijana. Ja siitä se sitten alkoi. Pekka ja lida menivät parin vuoden jälkeen kihloihin ja vuonna 1910 heidät vihittiin avioliittoon.

Olot Kuparisaarella olivat kehnot, mutta vuonna 1910 tilanne oli huomattavasti parantunut. Nuoripari Pekka ja lida päättivät lähteä kuherruskuukautta viettämään Suomeen ja tulla sitten takaisin ansaitsemaan talorahoja.

Mutta toisin kävi; nuoripari ei palannutkaan Amerikkaan vaan jäi Iisalmeen asumaan. Ensimmäinen poika Eino syntyi vuonna 1911, minä synnyin v.1913 ja Heikki v.1915. Muutimme sen jälkeen Kiuruvedelle ja siellä syntyi Reino v.1917. Olimme asuneet Kiuruvedellä noin vuoden, kun isä sai kirjeen Iisalimesta Haapajärven Ylipäähän muuttaneelta kaveriltaan. Kirjeessä kaveri kertoi Ylipäähän myytävänä olevasta 100 ha kokoisesta maatilasta; kannataisipa tulla katsomaan. Ja niin lähti isä katsomaan Pekkala. Kaupat lyötiin lukkoon ja muutimme Pekkalaan vuonna 1917. Äidin kauhistukseksi johti taloon vain koloinen kärrypolku. Pikku Reino kierähti Hautalan luona vielä hevoskyydistä pois, niin oli polku huonokuntoinen. Onneksi oli poika kääritty hyvin vällyihin niin ettei hän ilmalennosta huomannut juuri mitään.

1918 oli nälkävuosi. tiesivät että talvesta tulisi kova. petunkuorintaan vaan meni ongelle. Riihiladoissa oli korkeita kasoja kuivumassa. Kuivista palasista raavittiin kaarnat pois ja pettulevyt vietiin myllyyn jauhettaviksi. Ja sitten jaettiin nälkäisille pettujauhoja. Isä oli mustasta pörssistä saanut hankittua jonkun verran ruisjauhoja. Niitä sekoitettiin sitten pettujauhojen sekaan niin että taikina pysyi jotenkuten kasassa. Pettuleivän ohessa syötiin koko talvi lanttuja ja nauriita, niitä ei kesähalla onneksi ollut vienyttä.

Isoissa taloissa ei syöty pettua, heillä oli tarpeeksi jyviä ja jauhoja varastossa edelliseltä vuodelta. Tuttavani Pekolan Vertti Oksavalla kertoi minulle tarinan petun syönnistä. Jämsä Oksavalla oli Haapajärven suurimpia ja varakkaimpia taloja. Jämsän isäntä oli käymässä läheisessä torpassa, missä pikku Vertti asui vanhempiensa ja sisarustensa kanssa. Jämsän isäntä katseli heidän syöntiään ja kysyi: mitä te syötte? Vertin isä vastasi: tämä on pettuleipää. Jämsän isäntä kauhisteli: sekö on totta että sitä syödään pettuleipää! Nyt lähdet minun mukaani. Vertin isä lähti ja hänet

vieti suoraan jyvättään. Nyt otat tuosta säkin, sanoi Jämsän isäntä, ja ammennat hinkalosta siihen niin paljon rukiita kuin jaksat kantaa.

Pettua syötiin vuoden ajan ja nälkää nähtiin. Seuraavana syksynä tuli hyvä viljasato. Aikaisohrasta keitettiin uutispuuro Pekkälässä ja saatiin syödä niin paljon kuin mahaan sopi. Oli se taivaallisen hyvää. Äiti kysyi: kuka haluaa pyyhkiä padan? Minä ehdin padalle ensimmäisenä; pohjaan palanut puuro se oli kaikkein parasta herkkua. Minä halusin aina olla padannuolija. Tuli siinä joskus riitaakin kuka saisi padan pyyhkiä.

Perhe lisääntyi: Martti syntyi vuonna 1919 ja äidin hartaasti toivoma tyttö, Helvi, vuonna 1921. Kaksoset Erkki ja Esko syntyivät vuonna 1927. Erkki menehtyi lastentautiin 2,5 vuoden ikäisenä.

Koulu ja nuoruus

Kouluun lähdin 9 vuotiaana. Ensimmäisen ja toisen luokan kävin samana vuonna ja loput seuraavana kahtena vuonna. Lempiaine koulussa oli aina laskento. Opettaja Pekka Hirvonen oli sanonut isälle että hänen piti nyt antaa tuolle Juho-pojallesi paras päästötodistus. Hirvonen oli myös samalla Osuuskaupan johtaja ja selvitti isälle että olisi vahinko jos jäisin kotiin, puotipojaksi vain Osuuskaupan tiskin taakse kun laskupäätäkin oli enemmän kuin tarpeeksi. Kotona keskusteltiin asiasta ja minä ujona poikana en rohjennut alkaa kauppiaan kokelaaksi vaan lähdin 12-vuotiaana metsätöihin. Samana kesänä isä kutsui minut pois metsätöistä taloushommiin kun äiti sairastui munuaistautiin ja joutui petipotilaaksi. Niin se kesä meni keitellessä, tiskatessa, kodin puhtaanapidossa ja nuorempien veljien ja sisaren hoitamisessa.

Niihin aikoihin olin ottanut haukanpoikasen elätiksi. Haukka oli kesyyntynyt täysin ja se vain kasvoi ja kasvoi. Sammakoita minä sille pyydystin. Se aina koppasi sammakon ja lensi sitten aitan katolle sitä syömään. Kesällä se lensi avoimen ikkunan laudalle ja aukoi siinä suutaan että heitäppä poika sinne jotakin. Tuttu poikakaverini halusi ostaa haukan ja tarjosi siitä viiskymppiä. Enhän minä niin mukavaa kaveria viitsinyt myydä. Kerrankin se tuli siihen ikkunalaudalle odottelemaan herkkupalaa. Sattui paikalla olemaan Tervon Veeli. Hän oli juuri tyhjentänyt piippunsa ja aikoi juuri viskata perät suuhunsa kun näki haukan aukovan suutaan. Hänpä ei viskannutkaan periä omaan

suuhunsa vaan haukan suuhun. Haukka päihtyi siitä ja lenteli päin seiniä ja kuoli siihen. Siinä meni haukka ja viiskymppinenkin ja minulta mukava kaveri.

Äidin parannuttua lähdin taas metsätöihin. Lohijoki raivattiin vuonna 1925 ja kunnostettiin uittokuntoon seuraavana vuonna. Einon ja isän kanssa olin Pyhäjärvellä talven metsätöissä. Yöt vietettiin kaukana sydänmaalla olevassa kämpässä. Ei siellä häävit oltavat ollut. Kämpässä haisi rutosti, kun hevosten länget olivat sisällä öisin ja haisivathan ne miehetkin, kun ei ollut pesumahdollisuuksia. Eino ja isä ajoivat tukit Kuivion lähteen viereen ja sieltä se uitto sitten alkoi. Lähteen viereen rakennettiin toinen kämpä. Siitä alkoi Pitkänkankaan hakkuu ja jokakeväinen tukinuitto. Perälän Teukko oli kontti selässä uittamassa; paljon meitä murkkuikäisiä poikasia oli mukana hommissa. Palkka oli 2 senaikaista markkaa tunnilta. Vuonna 1935 oli palkka 3,5 mk/tunti.

Kinnula

Kinnula ostettiin vuonna 1930. Talo ja pellot olivat huonosti hoidetut ja tosi surkeassa kunnossa. Lainaa otettiin 45.000 silloista markkaa, niin sanottua rankilainaa. Lainan korko oli tuolloin hyvin korkea ja isän piti yrittää myydä Rajalehto nimistä metsäpalstaa niin että jotenkuten olisimme voineet maksaa lainan korot. Palstalle löytyi ostaja: kokkolalainen metsänhoitaja joka oli valmis maksamaan 45.000 markkaa metsästä, mutta hän peruikin tarjouksensa. Vuoden päästä hän tuli hieromaan uudelleen kauppoja, kun oli saanut vihjeitä huimasti nousevasta puun hinnasta. Ja niin myytiin 110 ha metsää kokkolalaiselle miehelle joka voitti kaupalla myöhemmin miljoonia. Hakkuut aloitettiin pian ja metsämiehet majoitettiin Kinnulaan.

Kun olin 17 vuotias tuli Osuuskassaan pääkonttorista Kajaanista kirje, jossa kehoitettiin pankinjohtajaa valitsemaan 2 toimeliasta nuorta kursseille Kajaaniin.

Johtaja esitti erästä tyttöä ja minua koulutettavaksi ja meidät molemmat hyväksyttiin kursseille. Apuraha oli kuitenkin vain yhdelle ja minä onnenpoikana sain sen. Pankki maksoi minun kaikki kahden kuukauden kestävän kurssin kulut. Koulutus oli tosi tiukka. Meitä opetettiin korjaamaan rempallaan olevat pankkiasiat. Vaikka olin kurssin nuorin oppilas, sain parhaimman päästötodistuksen: täyden kympin.

Tulin kotiin ja sain heti kuulla ikävän uutisen: pankki oli viety pois Haapajärveltä. Nyt olin siis pankinjohtaja ilman pankkia. Kun ei ollut pankkia, niin menin taas metsätöihin.

Samana syksynä tultiin kysymään lähtisinkö poikien käsityönopettajakurssille. Kirkonkylän koululla oli meitä kurssilaisia 5, Talasmo oli kurssin vetäjä. Niin sitten minusta tuli poikien käsityönopettaja Varisperän koululle.

Metsä kutsui puoleensa ja sanoin itseni irti yli kymmenen vuoden opettajapestin jälkeen.

Helvi

Helvin tunsin jo kouluajoilta, mutta enhän minä ujona poikana uskaltanut edes sinne päin katsoakaan. Isällä oli näköjään ennustajan taito hän kun kutsui koulutyttö Helviä jo miniäkseen. Kun sattui samaan aikaan postia hakemaan isä sanoi Helville: "Katoppas miniä onko siinä minullekin postia." Helville tuo titteli oli myös mieluinen, hänen mielestään minä olin siivo poika; muut kossin juipit

pommittivat talvella tyttöjä lumipalloilla mutta minä jätin heidät rauhaan. Iivarin Mikko on syyllinen siihen että meistä tuli pari. Hän oli valinnut meidät kukkaispariksi häihinsä v.-34 ja siitä se rakkaus rupesi roihuamaan. Se seurustelu kesti silloin vain 1,5 vuotta, minulla kun oli vielä villit vuodet menneillään enkä halunnut sitoutua vakituisesti. Kirjoitin Helville kirjeen missä rehvastelin että minulla on tyttöjä ollut joka sormelle, ei sinun kannata tämmöistä hunsvottia pitää. Eihän se pitänyt paikkaansa ollenkaan, Helvi oli ollut minulle se ainoa. Jälkeenpäin ajattelin, että olin minä lurjus kun niin kunnon tytölle aiheutin surua. Helvi muutti äitinsä, siskonsa ja veljiensä kanssa vuonna -35 Pyhäjärvelle. Helvin serkku oli pyytänyt häntä lähtemään Turkuun kirjakauppaan myyjäksi, mutta äitinsä ja Ilmari-veljensä pyysivät häntä jäämään kotiin.

Asevelvollisuus ja sitä seuraavat vuodet

Vuonna -36 lähdin Mikkeliin suorittamaan asevelvollisuutta. Ennen armeijaan menoani olin ansainnut keväisellä tukinuitolla peräti 750 markkaa, kun olin tehnyt niin paljon ylitöitä. Päätin lähteä sotaväkeen hienona miehenä ja ostin itselleni jatsarit ja pussihousut. Armeijan palkka oli markka päivässä millä sai sotapesässä ostettua kahvin ja pullan. Jo toisena päivänä sanoi ryhmänjohtaja, että minut passitetaan aliupseerikouluun. Sanoin, että se ei minua kiinnosta kun en halunnut menettää kahta kesää valtion leivissä. Se olisi suuri vahinko itsellesi, sanoi ryhmänjohtaja. Rupesin "sairastelemaan". Päätä pyörrytti ja oli muutenkin muka kotvelo olo. Sairastelu loppui, kun aliupseerioppilaat oli valittu. Sotilaskavereilleni esitin leikilläni miten komennettiin. Heidän mielestään minusta olisi pitänyt tulla upseeri tai ainakin pappi, kun minulla jo silloin oli kantava ääni. Komppanian päällikkö kysyi myöhemmin miksei Pietikäinen ole menossa

aliupseerikouluun. Siihen vastasin että kun herrat ei minua valinneet jatkokoulutukseen.

Jälkeenpäin käsitin itsekin että tuo kieltäytyminen oli tyhmä teko.

Sota alkoi kolme vuotta tämän jälkeen ja minusta tehtiin konepistoolimies mikä merkitsi että jouduin olemaan jatkuvasti etulinjassa vaarallisimassa paikassa.

Meistä varusmiehistä valittiin 5 miestä sotakoira-komppanian kurseille. Tarkoituksena oli perustaa Mikkeliinkin koiratarha. Kurssi kesti yli 4 kuukautta, ja kyllä meillä oli mukavaa. Koiranpennuille tuli meijeriltä maito tonkissa, mutta me kurssilaiset, lurjukset, kuorittiin kermat päältä pulloihin.

Näkkileipää saatiin niin paljon kuin maha veti, niin että iltaisin pureskeltiin näkkäriä ja juotiin pulloista kermaa särpimiksi. Kyllä siinä voimat kasvoi ja kilojakin tuli lisää. Olin kursselle mennessä 75 kg ja kurssin jälkeen 86 kg. Ei siinä ainoastaan liha kasvanut, vaan myös lihakset, kun yhden isokokoisen ja voimakkaan alikessun kanssa painiskeltiin iltaisin noin vain hivin vuoksi.

Koiranpentujen kanssa käytiin kylillä niitä treenaamassa. Minulla oli oikein mukava terrieripentu. Kun käveltiin torilla, niin kyllä ne torinmyyjät olivat kaikki herkkuja antamassa niin miehelle kuin koirallekin.

Kerran sattui niin, kun kävelin pikkukoironi kanssa kadulla, että kadun toisella puolen oli upseeri. Hän huusi minulle: 'Hei sotamies, tänne päin. Haluan sen koiran ja remmin'. Ei ollut vastaanpanemista, kun iso herra komensi vaikka se olikin humalassa. Niin jäi koira herra upseerille ja minua hirvitti miten kävi kun tulinkin takaisin ilman koira. Toiset sanoivat että elä hättäile, kyllä rouda porsaansa kotiin ajaa. Niin siinä pian ajoi auto pihaan ja koira tuotiin takaisin. Painoa minulle oli tullut niin paljon lisää, että majuri sanoi lähtiessä: 'Oho, onpa poika kovassa kunnossa.' Vastasin: 'Kyllä olen herra majuri'. Sitten sanoi majuri: Missä tuossa mieheessä se paino on kun silti on niin solakan näköinen. Enhän minä mikään pullukka ollut, se paino oli treenatuissa lihaksissa ja jäsenissä. Niin sitten lähdettiin Mikkeliin takaisin koirien kanssa. Koirapartiolla oli tosi hyvät oltavat, siinä kun vain treenattiin mukavia koiranpentuja sillä välin kun muut marssivat pitkiä matkoja metsissä. Armeija-aika oli minulle helppo ja mukava. .

Samoihin aikoihin oli päätetty aloittaa Haapajärvi-Suolahti radan rakennus. Salmelassa oli käymässä insinööri, joka tutki parasta tulevan radan paikkaa. Salmelan isännälle tämä oli maininnut, että hän tarvitsisi vilkkaan, nuoren jo asevelvollisuutensa suorittaneen nuoren miehen lattareiksi. Salmelan isäntä sanoi, että hänellä on juuri sopiva mies siihen hommaan. Niin minut

kutsuttiin paikalle. Pysähdyin oven suuhun Salmelassa ja insinööri katsoi tarkkaan minkälainen mies oli. 'Minkälainen on kirjoitustaito?', hän kysyi. Kirjoitin nimeni paperilapulle. 'Mitenkäs laskento sujuu?' 'Insinööriä antaa tehtävät, niin minä ne ratkaisen.' Laskento oli minulle aina ollut lastenleikkiä, niinpä tälläkin kertaa kaikki meni nappiin. 'Noilla taidoilla pystyt muuhunkin kuin lattapojaksi', sanoi insinööri, 'minäpä järjestän sinut punnituskoneen käyttäjäksi.' Ehdotin Niskas Aakua lattapojaksi, niin sekini homma oli järjestyksessä.

Työt alkoivat jo seuraavalla viikolla. Olin näissä hommissa koko kesän, olin tavallaan kuin työnjohtaja. Punnituskone mittasi maan kumpuilemisen ja sen avulla määriteltiin paras paikka linjalle. Oli minulla muitakin töitä siinä sivussa. Mittasin montako lautaa tulee pölkystä, muut sirkkelöivät sahalla pölkyt laudoiksi ja minä odottelin muhakasassa makoillen kunnes sirkkelijöidät olivat valmiita. Helpolla pääsin, ei tarvinnut tehdä raskasta työtä ja palkkakin oli 50 penniä korkeampi kuin raskaan työn tekijöillä. Työ tuli tehtyä ja minun työtodistuksessani oli maininta että olin ollut työnjohtaja.

Ratatöiden loputtua insinööri houkutteli minua lähtemään mukaansa hommiin. Leipä olisi pitkä ja miestä koulutettaisiin siinä sivussa hyviin hommiin. Mutta silloin oli Helvi taas mielessä, joten kieltäydyin pestistä.

Pekkala

Olin 23-vuotias kun isä sanoi minulle, että tuo Pekkala rappeutuu ja menee pilalle, kun siellä ei ole seitsemään vuoteen asuttu. Ota sinä se omiin nimiisi. Maat olivat arvottomat, sieltä oli sato vain korjattu pois ja niitä ei sen jälkeen oltu kunnostettu. Mietin asiaa ja myönnyin. Tehtiin sopimus, että Pekkala ja 10 hehtaaria maata tuli neljän veljekseni nimiin. Minun piti siis maksaa sisarosuus kolmelle. Hinta oli sama, minkä Nurmesniemen Heikki oli siitä tarjonnut. Ja niin tuli minusta Pekkalan omistaja.

Rupesin kunnostamaan taloa. Panin pahvit seinille ja maalasin paikat. Pekkalan kunnostus kesti puolisen vuotta ja sen jälkeen rupesin mietiskelemään: nyt minulla on koti, mutta ei elämäntoveria. Helviin ei silloin minulla ollut yhteyttä. Mieltä painoi tietämättömyys siitä, olisiko Helvi vielä vapaana. Eipä siinä muu auttanut kuin lähteä kysymään.

Lähdin pyörällä mukamas hevosta katsomaan Pihtiputaalle. Pihtipudas niinkuin se hevonenkin jäi minulta näkemättä, painelin pyörällä suoraan Pajalaan. Helvi katsoi pitkään ja surullisena kun näki minut ovenpielessä. Ajatteli, että mitä tuo nyt tänne tulee. Minä heti sydän kurkussa kysymään, että vieläkö olet vapaa. 'Tottakai', hän sanoi, 'ja vapaaksi tulen jäämäänkin'. Tunnustin, ettei se minun kirjoittamani kirje pitänyt paikkaansa ollenkaan ja eikö me voitais aloittaa kaikki uudestaan. Ja siitä se sitten alkoi.

Parin kuukauden päästä, marraskuussa, menin taas Pajalaan. Silloin suunniteltiin maaliskuussa menoa Iisalmen markkinoille kihloja ostamaan. Tammikuussa menin Helvin luo ja kysyin hänen äidiltään lupaa viedä Helvi Iisalmen markkinoille. Lupa tuli ja kihloihin menimme maaliskuun kolmantena päivänä. Vihkipäiväksi suunniteltiin helluntai 27-5. Kotimatalla sattui olemaan nuorisoseuralla tanssit. Ulkona oli kavereita jäähyllä ja he houkuttelivat minua sisälle tanssimaan. 'Mikäpä siinä' tuumasin kavereilleni. Tanssitiin tuttua tyttöä ja hän kysyi: 'Missäs sinä viivyit, me ollaan jo tunti tanssittu.' Minä siihen vastasin: 'Tuli käväistyä Iisalmen markkinoilla.' Tyttö katsoi heti

kättä ja huomattuaan sormuksen nosti minun käteni ylös ja kuulutti: 'Tämä mies on nyt menetetty, se on ollut lisalnessa kihlamarkkinoilla!' Kyllä onnittelijoita piisasi.

Toukokuun 27. päivä menimme pyörällä pappilaan. Heikinheimo vihki meidät avioliittoon ja papinrouva oli todistamassa asiaa. Minulla oli aikomus yllättää Helvi. Pappilasta tullessa sanoa Kinnulan kohdalla: ajellaanpa vähän eteenpäin ja sitten kantaa nuorikko omaan kotiin ja sanoa: tevetuloa Pekkalaan. Ei tarvitsisi Helvin lähteä miniäksi Kinnulaan. Mutta isä oli jo ennättänyt juoruta Helville, että sillä Juholla on jo talokin valmiina. Ja Helvi oli onnellinen, kun tultiin Pekkalaan. Helvi lähti vielä Pyhäjärvelle hakemaan tavaroitaan. Pari päivää myöhemmin hän tuli takaisin Pekkalaan lehmää taluttaen. Ilmari tuli hevosella Helvin vähäisten tavaroiden kanssa. Kaikki astiat ja ruokailuvälineet sopivat yhteen pikkukaappiin, mutta eihän me enempää tarvittukaan. Isä tuli vielä Kinnulasta tuoden hevosella jauhopussin ja itse tekemäni piirongin ja auki vedettävän sängyn. Kinnulastakin saatiin lehmä häälahjaksi. Se oli kamala potkuri, mutta maitoa antoi kuitenkin jos sai sen sorkilta sangon pystyssä pidettyä.

Peltojen kunnostus alkoi samana kesänä. Siinä olikin hommaa. Kysyin metsänvartija Heikki Nurmesniemeltä lupaa kuokkia turvetta valtion mailta estämään lietteen menoa vesiin. Luvan sain, ja turve muuttui ajan mittaan mainioksi lannaksi pelloille. Eipä kauan kestänytkään kun umpiapilas rehotti niin ettei ojiakaan näkynyt.

Helvi riipi kärpästen, paarmojen ja hyttysten piinaamana vesakosta meheviä lehtiä lehmille. Yöt jäivät lyhyiksi, kun päivät olin metsätöissä ja illat puoliyöhön asti kunnostin navettaa. Helvi oli sanonut: 'Voi kun meillä joskus olisi vaikka viisi lehmää, oltais me silloin rikkaita!' Niinpä minä tein navetan viidelle lehmälle, vaikka niitä ei vielä ollut kuin kaksi. Olin huutokaupasta ostanut 30 kanaa, ne olivat navetanrakennuksen aikana Kinnulassa evakossa. Ja niin hiljalleen sementillä sisustettu navetta valmistui. Lehmille oli parret, lampaille ja sialle karsinat ja kanoille orret, elämä alkoi järjestyä entistäänkin paremmaksi.

Ensimmäinen koko kesä Pekkalassa oli pitkä, lämmin ja hyvä. Huhtikuussa jo kylvettiin kauraa. Koko kesä oli helteitä ja viljat olivat kypsiä jo heinäkuussa. Elokuun 10. päivä jo puitiin ja lähdettiin sitten anopin luokse kyläilemään. Siekkisen Martta jäi kotimieheksi lehmiä hoitamaan.

Olli syntyi joulukuussa -38. Samoihin aikoihin syntyi Hautalan Martti. Hän painoi syntyessään yli 5 kg, Olli pari kiloa vähemmän, oli surkean näköinen räpäle Marttiin verrattuna. Heikinheimo kysyi voitaisinko molemmat lapset kastaa Hautalassa samalla kertaa, papilla kun oli niin kiire. Niin sitten tammikuussa tuli Heikinheimo pyörällä Hautalaan, me vietiin Olli vällyissä myös sinne ja niin saivat pojat nimensä.

Olli oli kiltti poika. Souteli vuoden vanhana kätkeyellä tuvan laidasta toiseen ja kun seinä tuli vastaan, hän kääntyi ja nytkytteli taas vastapäiselle seinälle. Äiti kävi lypsyn välillä kurkistamassa oven raosta miten pojalla meni, siellä se vain kaikki päivät souteli. Kerran Olli oli varmaan kyllästynyt ja meni äidin patakaappia tutkiskelemaan. Löysi sieltä sumpipannun ja levitteli sumpit pitkin lattiaita ja oli räpäinyt vielä sumpilla naamaansakin mustaksi. Oli se mahtava näky, poika kuin mustapekka.

Sianporsaskin oli saatu navettaan. Se oli semmoinen porsas että se lähti jatkuvasti karkuteille. Milloin mistäkin se taas löytyi. Kerran en löytänyt sitä taas mistään. Naapuritkin tuli apuun porsaanetsintään, mutta karkulaista ei vain saatu kiikariin, kunnes Helvi tuli sanomaan että porsas

makasi autuaana vastapoikineen lehmän alla lutkuttamassa sen tissiä. Taisi olla sama sika, mikä isonakin lähti lätkimään karsinastaan. Katseltiin joka paikasta, jopa kaivostakin, mutta ei vain nähty sikaa. Kävin vielä kerran navetassa ja kuulin vaimeaa röhkimistä. Sika oli mennyt heinillä täytettyyn latoon. Siellä vain makasi heinien keskellä. Kova homma oli saada se sieltä pois.

Sota

Sota alkoi vuonna -39. Olin ratatöissä ja ihmettelin miksen ollut vielä saanut kutsua. Eihän minulla haluja ollut lähteä sotaan, mutta ajattelin, että sinne minun pitää mennä mihin muutkin miehet menevät, rakasta Suomenmaata puolustamaan. Työnjohtaja tuli sanomaan: 'Nyt se sota alkoi.' Lopetin heti ratatyöt ja kiiruhdin kotiin huolehtimaan että ladossa oli heiniä ja puut pienittynä. Olin juuri ostanut hevosenkin, Tervo Veelis oli hevostmiehenä. Niin sitten parin päivän päästä tuli Variksen Veikko tuomaan kirjeen minulle, missä oli kirjoitettu että seuraavana päivänä piti olla Oksavalla ja se oli lähtö rintamalle. Meitä oli melkoinen määrä miehiä lähtemässä junalla Oulua kohti. Siellä pantiin sitten komppaniat kokoon. Siitä sitten jatkettiin kuorma-autojen lavalla kohti Pelkosenniemeä. Kantakortissa oli merkintä, että olin kieltäytynyt aliupseerikoulutuksesta, niinpä minusta tehtiin konepistoolimies.

Tulikasteeni sain heti Pelkosenniemeä lähestyessä. Saatiin puna-armeija lähtemään; se oli päässyt tunkeutumaan jo sata kilometriä Suomen puolelle kun vain pienet rajajoukot olivat vastassa. Vähältä piti ettei Pelkosenniemeä oltu luovutettu ryssälle, niin toivottomalta tilanne näytti. Toisella rintamalla oli ryssien puolelle loikkaneita suomalaisia, jotka huusivat: 'Tänne päin suomalaiset sotilaat'. Sieltäpä tulikin paukkuja ja tajusimme mistä oli kysymys, piti olla varovainen ettei niiden loikkareitten ansiosta jouduttu tulituksen alle. Meidän porukka kierti vihollisen selustalle ja siellä taisteltiin. Ryssät luulivat, että he nyt on motissa, kun edestä ja takaa tulitettiin. Lähdettiin metsiä myöten kulkemaan tavoitteena kymmenen kilometrin päässä oleva Pelkosenniemi. Monet miehistä lähtivät väärään suuntaan ja saapuivat vasta seuraavana päivänä perille. Minä pidin aina huolta siitä että tiesin mihin suuntaan piti mennä. Huomasin että yksi miehistä makasi maassa,

muut kiiruhtivat vain pois päin vaikka oli sovittu, että veljeä ei missään tapauksessa jätetä taistelutantereelle. Huusin yhdelle jäljessä juoksevalle miehelle: 'hei, tuleppa tänne, mitähän tällä miehellä on?' 'Sillä on jalka poikki', hän vastasi. Aiottiin kantaa mies Pelkosenniemenelle, mutta hän sanoi: 'Ei, ei, jättäkää minut tähän, en kestä sitä matkaa tämmöisenä, tulkaa vaikka pororeellä hakemaan'. Niin me taiteltiin havuista hänelle peti ja pantiin hänet kuusenjuurelle suojaan. Minä annoin hänelle vielä manttelini peitoksi. Ei minulla muita varustuksia valtion puolesta ollutkaan kuin mantteli ja karvalakki. Niin me lähetettiin Pelkosenniemenelle. Seuraavana päivänä kun palattiin paikalle, huomattiin että ryssät oli yön aikana lähteneet karkuun. Ei muuta kuin kiireesti perään. Huomattiin, että viholliset olivat kaivautuneet puron varrelle kuoppiin. Me odotimme lumikuopissa tilaisuutta hyökätä niitten päälle. Siihen tuli vänrikkikin samaan lumikuoppaan ja kysyi minulta, että onko minun konepistooli kunnossa. 'No aivan varmasti', vastasin. 'No kokeileppa', hän sanoi. Ja jäässä se oli kun oli niin kova pakkas. 'Käy nyt hakemassa uusi pistooli', hän sanoi. Se oli takalinjassa parinsadan metrin päässä. Tämä pelasti minun jalkani. Saappaat olivat vähän pienehköitä eikä niihin sopinut kuin kaksi sukkaa ja niillä pakkasilla se oli liian vähän. Juoksin sen parinsadan metrin matkan takalinjalle ja takaisin. Sain niin veren kiertämään varpaissa niin etteivät ne paleltuneet kokonaan, nahka vain lähti.

Jos en olisi joutunut hakemaan juosten sitä konepistoolia, niin varmasti minulta olisi pitänyt jalat katkaista pois. Vieläkin on vasemman jalan varpaat aina kylmät, sodan muistoja nekin.

Niin saatiin ryssä häädettyä pois, mutta Sallaan ei enää päästy, se oli jo piiritetty. Odotettiin milloin ryssän partio tulee katsomaan miten kaukana meidän linjamme ovat. Minä konepistoolimiehenä olin tietysti vartiolla ja toisella puolella oli toinen pikakiväärin kanssa.

Ryssän vartioon oli noin puolisen kilometriä suoraa tietä. Jouluyön jälkeisenä yönä, pilkkosenpimeässä puolenyön aikaan huomasin jotakin mustaa liikkuvan metsänlaidalla. Siinä rupes ryssiä hyppimään minun puolelle metsää. Oli niitä pitkästi toistakymmentä liikkeellä. Yritin kuunnella tarkasti, käänsin lakkia korvalta toiselle ja palellutin siinä vielä korvanikin kun oli niin kova pakkas. Kesti kauan aikaa ennenkuin aloin kuulla hiljaista supinaa. Siinä minulle tuli ajatus että nythän ne tulevat jo syliin. Mieliala oli niin korkealla etten tuntenut ollenkaan pelkoa vaikka tilanne oli äärimmäisen vaarallinen, olin ypyksin monia muita vastaan. Minun täytyi päättää heti itse miten menetellä, ei ollut ketään jolta neuvoa olisin voinut kysyä. Ei ajatuskaan tullut mieleen että olisin lähtenyt ylivaltaa pakoon. Menin polvilleni lumikinokseen ja ammuin pitkiä sarjoja konepistoolilla siihen metsänlaitaan jossa hämmötti hahmoja, ammuin koko konepistoolin tyhjäksi, siinä oli yli 70 panosta. Tuleen vastattiin, mutta ne panokset menivät kuusenoksiin, kun vihollisella ei ollut pimeässä aavistustakaan mistä tuli avattiin. Kun panokset loppuivat koppasin äkkiä lipaspussin kainalooni ja rupesin konttaamaan sotakaverieni luo ja sitten pistin jo juoksuksi. Viholliset huusivat 'uraaaa, uraaa' niinkuin he aina huusivat kun alkoivat hyökkäyksen ja luodit vihelsivät korvieni lähellä. Omat kaverini olivat jo tietysti asemissaan. Huusin siinä juostessa: 'Alkää ampuko, Jussi täältä tulee!' Siihen loppui ammunta ryssien puolelta, olin onnistunut pysäyttämään heidät.

Olin ennen tapausta sanonut sille toisella puolella olevalle partiomiehelle: 'Ole nyt valmiina, ryssät tulevat minun puolellani, sinulla ei ole omalla puolellasi mitään hätää, mutta heti kun kuulet minun konepistoolini, pane pikakivääri soimaan, sinun asemastasi voit hyvin ampua. Mutta toiselta puolelta ei ammuttu, partiokaveri oli heti lähtenyt karkuun ja jättänyt yksin minut sellaista mieslaumaa vastaan.

Tämä yhteenotto oli vain 3 viikkoa sodan alusta, niin että niin lyhyessä ajassa minusta oli tullut jo oikea soturi. Ihmettelin kun partiokaverin karkaamiseen ei reagoitu mitenkään, painettiin vain villaisella. Sotasaalis oli kahdeksan kivääriä pistimineen ja paljon muuta tavaraa, ryssät olivat lähteneet niin kovalla kiireellä etteivät olleet ehtineet kerätä kampeitaan kokoon. Niin sen yhteenoton kestin ja ihme oli että eloon jäin, niin kiperä oli paikka. Se pimeys oli minun pelastukseni. Sota on niin julmaa: tapa tai tule tapetuksi.

Tämän tapauksen jälkeen annettiin yhdelle haapajärviselle kersantille valita komppaniasta vähintään 15 miestä partiorjymään. Kersantti sanoi minulle: 'Sinä voitit sen ryssän partion, sinä olet nyt ykkössijalla.' Ja siitä ne uudet taistelut alkoivat.

Sinivalkoinen Suomi

Siitä lähtien kun ymmärsin asian on itsenäisyys ollut minulle hyvin tärkeä. Minulle oli kunnia puolustaa isänmaata, vaikka se merkitsikin vuosikausien kipeää eroa rakkaasta perheestä. Suomen armeija oli ennen sodan alkua heikosti varustettu. Eduskunta ei hyväksynyt menoja puolustusvoimiin, ei uskottu Venäjän hyökkäävän Suomeen. Mutta toisin kävi. Vähän ennen sodan syttymistä valtio kutsui miehet 'ylimääräiseen harjoitukseen', joka itseasiassa oli liikekannalle pano. Muutama päivä sodan syttymisen jälkeen minäkin sain lähtömääräyksen. Hyvin varustettu venäläisarmeija oli edennyt jo Pelkosenniemelle asti. Venäjän tarkoitus oli panna Suomi poikki siitä kohdalta; ehdimme juuri ajoissa sotkemaan vihollisen suunnitelmat.

Yhteishenki pataljoonassa oli ainutlaatuinen. Poliittiset ja yhteiskunnalliset erot katosivat, ei ollut kommunisteja ei sosialisteja, ei demokraatteja, ei eri virkoja, vaan yhteinen henki puolustaa rakasta Suomea. 'Karkuun ei lähdetä ennenkuin on vastapuolta tervehditty' oli meidän mottomme. Meillä oli teltassa radio. Kuunneltiin Moskovon Tiltun uhkauksia: 'vielä vähän aikaa ja olette tekin venäläisiä'. Tiltu oli entinen suomalainen, jättänyt hyvästit Suomelle ja oli silloin Moskovassa asumassa. Tiltun 'räkytykset' vain vahvistivat yhteishenkeämme ja isänmaallisuuttamme.

Kriisitilanteissa on ihmisen hyväksymis- ja oppimiskyky rajaton. Esimerkiksi tykin käyttöön sain kokonaista kaksi oppituntia ja jouduin heti samalla hetkellä suuntaajaksi.

Sallassa Venäjän puolella ollessamme täytyi pataljoonani vetäytyä taaksepäin kun vastapuolelta aukaistiin tulitus. Minä etumiehenä päätin vielä lähteä katsomaan kuinka kaukana venäläisten armeija oli. Kävelin lumipuvussani latua pitkin kun yhtäkkiä huomasin että vastaan tuli venäläinen vartiomies. Täysin yllättyneinä pysähdyimme molemmat vain muutaman metrin päähän toisistamme. Tuijotimme toisiamme muutaman sekunnin ajan silmiin. Venäläismiehen mahdollisuus selviytyä kaksintaistelusta oli nolla prosenttia, minun mahdollisuuteni sata prosenttia. Hänen kiväärinsä oli olkapäällä ja minun konepistoolini kainalon alla tulitusvalmiina. Nuori venäläismies katsoi minua tyynesti silmiin valmiina vastaanottamaan mitä tulemaan tuli, hänen elämänsä oli sillä hetkellä minun käsissäni. Mikä sai minut päättämään: sinä et minun käteni kautta kuole, olet niin rehdin näköinen. Hänellä, niinkuin minullakin, oli ehkä vaimo ja pienet lapset, jotka hartaasti odottivat että puoliso ja isä palaa kotiin. Sodan mielettömyys, parin ihmisen suuruudenhulluus ja vallanhimo pakottivat meidät molemmat tähän tilanteeseen. Kranaattien paukuessa etempänä päätin palata pataljoonani aseisiin. Käänsin selkäni venäläismiehelle, hän olisi voinut avata tulen, mutta sitäkään ei tapahtunut. Kymmenisen metriä juostuani käännysin katsomaan taakseni. Mies seisoi vielä täsmälleen samassa paikassa, tyynesti minua katsoen, kivääri olkapäällä...

Kun palasin pataljoonani asemiin sanoin aseveljilleni: 'Kertokaapa pojat nyt rehellisesti menettelinkö oikein, jätin juuri ryssän ampumatta, se jäi sinne seisomaan kuin kuvapatsas.' Kuultuaan mitä oli tapahtunut, olivat kaikki sitä mieltä että olin tässä tapauksessa menetellyt aivan oikein. Ihmisiähän ne ryssätkin ovat. Kysyin: 'Mitäs upseeri sanoo?' 'Samaa mieltä olen minäkin, siitä ryssästä ei meille tule olemaan vahinkoa', sanoi upseeri.

Syvärin takana ollessamme saimme määräyksen lähteä kiireesti asemistamme. Syvärin joen ylitettyämme saimme kuulla, että rauhan ehdoista keskusteltiin. Matkalla huonoa metsätietä pitkin Suomea kohti kuulimme että rauha on tullut. Miten ihana oli tuo uutinen, mutta kun kuulimme rauhan ehdot oli pettymys rajaton. 'Turhaan taistelimme, turhaan menetimme aseveljemme!' sanoi joku mies joukossa. Johon toinen vastasi: 'Ei tosiaan turhaan, menetimme ystävämme ja ihanan Karjalan, mutta meillä on vielä itsenäinen Suomi, lippumme on yhä sinivalkoinen eikä punainen.' Menetimme paljon; monet kymmenet tuhannet antoivat henkensä isänmaan puolesta, Karjala oli luovutettava, Lappi raunioiksi poltettuna, älyttömät lunnaat, mutta jälleenrakentamisen henki oli rajaton. Mukisematta pani koko kansakunta töpinäksi tuloksena ihana uudistunut Suomenmaa.

Minun neuvoni vanhana soturina tuleville sukupolville on seuraava: vaalikaa kaunista sinivalkoista Suomea kuin kukkaa kämmenellä, kuin kauneinta jalokiveä. Puolustakaa sinivalkoisia rajoja mihin hintaan tahansa, itsenäisyytemme on kallein aarteemme. Kunnioittakaa edesmenneitä esi-isiänne, jotka puolustivat Suomea ja niitä monia jotka matkalle jäivät. Kunnioittakaa ja vaalikaa Suomen luontoa, sen rajatonta kauneutta. Luokaa katseenne sinitaivaalle ja kiittäkää Luojaa vapaasta isänmaasta, olkaa ikionnellisia että saatte elää Sinivalkoisessa Suomessa.

Talvisodan aika oli rankkaa. Kaivo kuivui ja pakkaneen oli niin kova, että joki Pekkalan kohdalta jäätyn pohjaan asti. Jää oli 180 cm paksu. Vesi piti hakea puolen kilometrin päästä saaveilla Nurmesniemen takaa. Raskaat saavit kelkkaan ja sitten jäätikköä myöten Pekkalaan. Sitten saaveista ämpäreillä mäen yläpuolella olevaan saaviin ja siitä taas navettaan lehmille. Se oli kamala työ ja lehmät joivat paljon. Väli rauhan aikana oli hevonen tarpeen, piti tehdä paljon töitä.

Välirauha kesti vähän toista vuotta ja kerettiin sillä aikaa muurata Pekkalan uunikin uudestaan, kun vanha oli niin huono. Tiiletkin tehtiin itse. Helvi oli aina kaikissa miesten töissäkin mukana. Olin purkanut vanhan uunin ja Kekkosen Leevi tuli avuksi muuraamaan. Leevi kysyi: 'Minkälainen on tämän uunin perusta?' 'Enpä tiiä', vastasin. 'No se on tiettävä ja tutkittava' Leevi sanoi. Ilmeni, että perusta oli puuta ja sen päälle oli ajettu soraa. Piti purkaa koko höskä, kaivaa monttu ja perustaa uuni uudelleen. Siitä uunista tulikin niin hyvä että se on vieläkin olemassa. On siinä monet leivät ja kakut leivottu.

Rintamanaiset (Toivo Raudaskoski)

Vain työtä, työtä nyt kaksinverroin
niin usein hennoilla hartioilla.
Oli pelot, karja ja lastenhoito,
oli päivät pitkät, yö lyheni puoleen.
Miten kestää siinä nyt vaimorukka.

He eivät kysyneet kestänenkö,
yli-inhimmillisin mittain he raatoivat.
Yö tullut on ja vuoteelleen
he pääsevät vihdoinkin levolleen,
mutta: sydän vavisten.

Ja tyynynsä kyynelin kastellen,
rukous rinnassa: elääkö isä vielä?
Näin ilta illan ja viikko viikon jälkeen,
Kuinka raskas tuo taakka olla voi.
ei lepoa päivällä, yölläkään.

Entä sitten, kun saapuu se pelätty hetki,
joka saapui niin moneen kotihin.
Sanantuojan tuntee vaimo, ei sanoa ehdi,
siihen vaipuu ja puhkee kyyneliin.
Lapset ympärillään pelokkain, vakavin kasvoin.

Hänen kyynelillään ei mittaa, ei määrää,
vasta nousee kun voimansa voipuneet.
Sanantuojan huomaa kuin sumun läpi,
häntä jaksaa jo viimein tervehtää.
Ei hänenkään askeleet keveät lie.

Maalari Vauhkalan iltareissu

Maalari Va(o)uhkala toistupuoltjokkee oli viettänyt iloista iltaa naapurin luona.
Seuraavana aamuna hän oli aikeissa lähteä töihin, mutta jalkaproteesia ei näkynyt mailla eikä halmeilla. Muistin samenneista onkaloista tuli ilmi hämärä kuva naapurista ja edellisestä illasta.
Miten hän oli kotiin päässyt oli arvoitus, yhdellä jalalla ja ohranjyvä silmässä ei moinen varmasti loikkien olisi onnistunut. Maalari soitti naapurilleen: ”Pitäs p:le lähtee liikenteeseen eikä jalakaa löyvy mistään.” Naapuri siihen: ”Luulisin että se tuolla sängyn alla on. Ajattelin justiin mennä kahtomaan kuka peto sinne on eilen illalla sammunut kun ei näy kuin jalaka.”

Pekan valiosonni

Eletään vuotta 1963 ja Haapajärvellä pidetään maatalousnäyttelyt. Pekka (silloin 16 vuotias) on valittu esittelemään komeaa sonniaan karjanäyttelyissä.

Aamulla näyttelyyn lähtiessä oli sonni kadonnut laitumelta. Hätä tuli pojalle, mitenäs nyt käy? Kuulusteltiin naapureilta oliko maisemissa näkynyt irrallaan tallustelevaa sonnia, tuntomekit ilmoitettiin saman tien. Ei kukaan ollut nähnyt. Jonkun ajan kuluttua nähtiin sonni toisella puolen jokea keskellä Koskenkorvan lehmälaumaa, se oli lähtenyt yötoihin joen yli kahlaten. Sonni haettiin kotiin ja Pekka pääsi karkulaisen kanssa karjanäyttelyyn.

Sielläkin otti sonni virkansa vähän liian kirjaimellisesti möliseviä lehmiä röyhkeästi häiriten. Oli siinä punastelevalla Pekalla pitelemistä, sonni oli tietysti riskimpi kuin poika ja meni omia teitään kantturoitten perässä Pekka narun päässä roikkuen.

Heikkilän Fransun joulutempaus

On jouluaamu ja kirkonmenot käynnissä. Kaija saarnaa pöntössä joulusanomaa ja huomaa yhtäkkiä että Frans istuu vähän oudossa asennossa penkissä; suu auki ja taaksepäin nojaten. Nyt ei ole Fransulla asiat hyvin, ajattelee Kaija, tavallisestihan se pitää omaa saarnaansa koko kirkonmenojen ajan kirkonpenkissä takana, edessä ja molemmilla sivuilla istuville naapureilleen. Sakastista soitetaan ambulanssi ja pari minuuttia myöhemmin pojat tulevat juoksujalkaa paarien

kanssa käytävää pitkin. Fransua ruvetaan siirtämään penkistä paareille. Siinä mies tuleeikin tajuihinsa ja ihmettelee silmät pyöreinä: ”Mitäh, mitä te nyt hommaatte?” Pojat eivät ole kuullakseen vaan alkavat sitoa Fransua kiinni. ”Täh, minähän vain torkahin, ei minulla mittään hättää ole”, yrittää Frans väittää. Ei muuta kuin menoksi terveyskeskusta kohti. Ambulanssissa Frans yritti selitellä että oli tullut syötyä rutkasti joulupuuroa aamulla ja rupes vähän saarnan aikana raukaisemaan. Terveyskeskuksen päivystävä nuori lääkäri oli jo ovella vastaanottamassa ”hätätapausta”. ”Ensiksi tutkitaan, sitten otetaan sydänfilmi ja sitten lähdetään viemään herraa Ouluun.” ”Minua ei vaivaa mikään, minä vain torkahin kirkonpenkissä ja syväfilmikin on vasta otettu. Antakaa minun nyt käyvä ees kusella! Ja Ouluun en varmasti lähe.”

Kotipuolella ihmeteltiin missä Frans viipyi, joulupöytä odotti syöjiä. On taas tietysti jäänyt suustaan kiinni jonnekin niinkuin aina ennenkin, ajatteli itsekukin.

Aika vain kului eikä miestä näkynyt. Päätettiin jo soittaa suntuille ja saatiin kuulla että Frans oli viety ambulanssilla terveyskeskukseen. Vanhin poika lähti heti tiedustelemaan miten ”sairaalla” meni ja mitä oikein oli tapahtunut. Terveyskeskuksessa poika tapasi isänsä erinomaisissa ruumiin ja sielun voimissa, jatkuvassa äänessä selitellen että oli nyt vähän tullu torkahettua kirkonpenkkiin. Lääkäri oli tarkistanut pari päivää aikaisemmin tehtyn sydänfilmin ja todennut asian ainakin silloin olleen kunnossa. Frans passitettiin ”nyt tällä hetkellä” kotiutettavaksi ja evästettiin matkalle: ”Jos tänään vielä sattuu tällaisia kohtauksia niin on tultava heti suoraan terveyskeskukseen.”

Joulurauha palasi Heikkilän perheellekin ja mahtava juhla-ateria nautittiin lämmitettynä pari tuntia myöhästyneenä.

Kalamiehen rukous

Rakas taivaan isä, anna minulle tänä päivänä iso saalis ettei aina tarvitseis valehdella.

Viisas kalamies

Kalamieheltä kysyttiin: ”Ootkos saanut kalaa?” Tähän vastasi: ”No on tosi hyvä saalis, ämpäri nyt jo täynnä ja omat pyydykset vielä kokematta.”

Ei huolta huomisesta

Tullaan tullaan toimehen tullaan.
Vielä on viitonen kahviin ja pullaan.
Päivä se on vielä huomennakin,
Eletäänpä sitten vähän reilummin.

Viisastelua

Kas vain, sanoi kasvain ja kasvoi vain.
Toivossa on hyvä elää, sanoi lapamato
Ei pidä paikkaansa, sanoi hammaslääkäri.
Nyt tuli lutikoille lähtö, sanoi isäntä, kun talo paloi.
Noh, sanoi varis, kun nokka katkes.

Savolaisittain

Hesinkiläinen turisti Kuopiossa:
”Jos minä nyt kävelen tätä Puijonkatua tuonne ylös, niin onko se teidän torinne silloin siellä?”
”Kyllä se on siellä vaikka et sinne käveliskää.”

Ostaja kysyy torilla kauppiaalta:
”Onko nämä kalat hyvijä?”
”Ei nuo oo kenellekkään mittää tehnä.”

Se on er ropinata, sano akka kun tuohelle kusj.
Konstit on monet, sano akka, kun kusj, konttasj ja kuto sukkoo.
Hei hulinoo, sano ämmä kun kirnuun pieras.
Liian paljon hyvvee on ihannoo.
Anna kaekkesi, vuan elä periks.
Kompastelu voepi esttee koatumisen.
Joka ihteessä luottaa, se kykysä tuplovaa.
Elämän tarkoitus on murheen karkotus.

Naora ihelles ennen ku muut kerkiääp.

Huomine on ussein viikon kiirreisin päivä.

Jos mieles tyhjenöö, elä unoha katkaista iäntä.

Lukemalla ei uimmaa opi, vetteen se on mäntävä.

Ne tekköö, jotka ossoo, jotkei ossoo, ne neuvvoo.

22-11-2018

Levolle lasken Luojani
Armias ole suojani
Jos sijaltain en nousisi
Taivaaseen ota tyköösi